

Утвърдил:.....

Директор /Айсел Ахмед/

ЕТИЧЕН КОДЕКС

за поведение на учителите, служителите и работниците в

СУ « Христо Ботев » с. Паисиево

2022 г

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

Чл.1. (1) Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение на учителите,служителите и работниците в училище и има за цел да повиши общественото доверие в техния морал и професионализъм, както и да издигне престижа на училището.

(2) Настоящият кодекс има за цел да формира организационна култура,спомагаща за утвърждаване на доброто име на училището, както и да повишава общественото доверие в професионализма и морала на учителите,служителите и работниците.

Чл.2. (1) Дейността на учителите, служителите и работниците от училището се осъществява при спазване на принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2) Всеки учител, служител и работник е длъжен да изпълнява служебните си задължения като:

- спазва действащото в Република България законодателство;
- осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към СУ „Христо Ботев”
- се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на учебно – възпитателното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен и личен живот;
- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес на гражданите и защитава интересите на училището;

ГЛАВА ВТОРА

Ценности и компетентности

Чл. 3. Базовите ценности, изповядвани от училището са:

1. Компетентност -учителят, служителят и работникът притежават знания, умения и квалификация за заеманата длъжност.

2. Ефективност -учителят, служителят и работникът постига максимални резултати от труда при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.

3. Отговорност и изпълнителност-учителят, служителят и работникът имат развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите си задачи.

4. Услужливост-учителят, служителят и работникът са услужливи към търсещите информация, услуги или съдействие.

5. Вежливост-учителят, служителят и работникът имат устойчиво и любезно поведение.

6. Честност-учителят, служителят и работникът коректно представя своята гледна точка.

7. Лоялност-учителят, служителят и работникът се отнасят почтено и уважително към институцията.

8. Подходящ външен вид-учителят, служителят и работникът се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят.

Чл.4.Училището се стреми към постигането на:

1. Максимални резултати в процеса на обучение , възпитание и социализация

2. Обществено признание- създаване на привлекателна визия на **институцията**.

3. Ползност на обществото – подпомагане на обществено -икономическото развитие на страната ни.

4. Колегиални отношения – изграждане на взаимноприемливи отношения между всички членове на организацията.

Чл.5. Всеки учител и служител е длъжен да познава и спазва:

1. Специфичните за образователната система нормативни документи.

2. Закона за квалифицирана информация.

3. Закона за закрила от дискриминация.

4. Етичния кодекс на работещите с деца.

5. Вътрешноподнормативни документи – правилници, правила, инструкции, инструктажи и други.

ГЛАВА ТРЕТА

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл.6 (1)Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

т.1 Детството е изключително важен период от живота на човека.

т.2 Семейството е най- естествената среда за развитието на детето.

т.3 Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

т.4 На всяко дете е гарантирано правото на : свобода на изразяване на мнение;свобода на мисълта, съвестта и религия;

формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;

Чл.7. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл.8. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.9. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.10. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл.11. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.12. Педагогическата практика се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.13. Работи се с разбиране и уважение към уникалността на всяко дете.

Чл.14. Задължение на персонала е съобразяването със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.15. Обучението и възпитанието се осъществяват в безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.16. Подкрепя се правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.17. Служителите работят , водени изцяло от интересите на детето.

Чл.18. На децата с увреждания се осигуряват равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл.19. Не се допускат практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл.20. Не се допускат практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.21. При съмнение за малтретиране се уведомяват органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл.22. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, се оказва пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.23. При действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, служителят има моралната и законова отговорност да информира органите за закрила на детето.

Чл.24. Опазва се личната информация за възпитаниците и техните семейства и се ползва само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл.25(1) Първостепенна отговорност на персонала е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

(2) Зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

(3) Уважаване ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

(4) Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето и за начина, по който се работи с детето.

Чл.26. Не се позволяват и не се участва в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.27. Не се допуска използване на отношенията със семейството за лично облагодетелстване..

Чл.28. Осигурява се конфиденциалност на информация и зачитане правото на семейството на личен живот, с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа..

Чл.29. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.30. В случаите на конфликт между членовете на семейството, се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето, с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като служителят стриктно се въздържа от вземане на страна в конфликта.

ГЛАВА ПЕТА

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С УЧЕНИЦИ, КОЛЕГИ, РОДИТЕЛИ И ГРАЖДАНИ

Чл.31. Учителят, служителят и работникът предоставят качествени услуги, достъпни за всички, като изпълняват задълженията си безпристрастно и без предубеждение, създавайки условия за равнопоставеност на разглежданите случаи и засегнатите лица.

Чл.32. Учителят, служителят и работникът участват активно в процеса на подобряване на качеството на предлаганите услуги, като се отнасят внимателно и открито, с необходимото уважение и отзивчивост към всеки един от тях и техните искания. Те са длъжни да имат поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им, да се стремят към безболезнено разрешаване като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и държанието на външните лица.

Чл.33. Учителят, служителят и работникът зачитат правата на всички ученици, колеги, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържат от дискриминационни действия и показва добро възпитание, уважение и внимателно отношение към всички.

Чл.34. Учителят, служителят и работникът са длъжни да изпълняват своите задължения законосъобразно, своевременно и точно, добросъвестно и безпристрастно. Те са длъжни да предоставят необходимата информация при спазване на действащото законодателство.

Чл.35. Учителят, служителят и работникът са длъжни да опазват данните и личната информация, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл.36. Учителят, служителят и работникът отговарят на поставените им въпроси и изпълняват поставените им задачи, съгласно длъжностната си характеристика като при необходимост пренасочват проблемът към съответното компетентно лице.

Чл.37. (1) В своите колегиални взаимоотношения учителите, служителите и работниците се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение и йерархична подчиненост.

(2) Учителят, служителят и работникът няма право да уронва доброто име или поставя под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.

(3) Недопустимо е отправянето на обиди между учители, служители и работници, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду си.

Чл.38. Учителят, служителят и работникът е длъжен да помага на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции.

Чл.39. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решават в рамките на добрия тон като недопустимо това да става в присъствието на външни лица.

Чл.40. В отношенията си колегите, всеки един учител, служител или работник е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл.41. Със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят, служителят и работникът трябва да дава пример на останалите си колеги, а ръководството и директорът на своите подчинени.

Чл.42. Учителят, служителят или работникът се отнасят с учениците, техните родители и гражданите с нужното уважение, като не накърняват достойнството им, не създават конфликти, не нарушават правата им и не ги дискриминират.

ГЛАВА ШЕСТА

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.43. Учителите, служителите и работниците подпомагат ръководството на училището, проявявайки висок професионализъм, безпристрастност и активност, като при разработването на и провеждането на политиката на Министерството на образованието и науката / МОН /, така и при осъществяването на неговите правомощия.

Чл.44. При изпълнението на своите задължения, учителят, служителят и работникът се придържа към лоялно поведение и почтеност в действията си като създава увереност у ръководителя, чиято дейност подпомага, че може да му се има доверие и да разчита на него.

Чл.45. Учителят, служителят и работникът изпълнява задълженията си честно и безпристрастно, като не допуска пристрастия да му влияят.

Чл.46. Учителят, служителят и работникът изпълнява задълженията и функциите му, вменени му с длъжностната характеристика и стриктно изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи.

Чл.47. Учителят, служителят и работникът изпълняват само законосъобразните нареждания на директора.

Чл.48. Учителят, служителят или работникът споделя открито и честно с директора проблемите, с които се сблъсква в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл.49. Учителят, служителят или работникът следва да противодейства на корупционните прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и добрата име на учреждението.

Чл.50. (1) Учителят, служителят или работникът опазва повереното му общинско имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели.

(2) Информира своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество..

(3) Всеки един от учителите, служителите и работниците може да ползва имуществото, документите и информацията на училището само за осъществяване на служебните задължения.

Чл.51. Служителят, в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл.52. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

ГЛАВА СЕДМА

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ, СЛУЖИТЕЛИТЕ И РАБОТНИЦИТЕ

Чл.53. (1) Учителят, служителят и работникът е длъжен да следва поведение, съобразено със законите, с общоприетите морални норми и общочовешки ценности, както и да не уронва престижа на училището и да пази авторитета на институцията, която представлява.

(2) Учителят, служителят и работникът изпълнява добросъвестно трудовите си задължения при спазване на дадените му указания от висшестоящите органи.

Чл.54. Учителят, служителят и работникът се стреми да не предизвиква с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването на такива се стреми да ги преустанови или разреши като запазва спокойствие, контролира емоциите и действията си и не допуска участие в скандали и прояви, несъвместими с добрите нрави.

Чл.55. (1) Учителят, служителят или работникът се стреми да декларира точно и навреме данните за определяне на данъчните му задължения и да погасява своевременно финансовите си задължения, така че да не уронва престижа на образователната институция.

(2) Учителят, служителят или работникът трябва да бъде честен и точен по отношение на всякакви финансови въпроси, имащи отношение към професионалните взаимоотношения.

Чл.56. Учителят, служителят или работникът не може да извършва дейности забранени от закона, както и да получава приходи от забранени със закон дейности.

Чл.57. (1) Учителят, служителят или работникът придобива и управлява личната си собственост по начин, който не поражда никакво съмнение за възползване от служебното си положение.

(2) От учителя, служителя или работника се очаква да избягва сблъсъка между служебните си задължения и личните си интереси.

Чл.58. (1) Учителят, служителят или работникът се стреми да повиши своя професионализъм и квалификация, чрез придобиване на нови знания и умения, свързани с длъжността му и се старее да развива собствения си потенциал и да постигна увеличаване ефективността и качеството на работата.

(2) Всеки от учителите, служителите и работниците следва да извършва

дейността си компетентно, добросъвестно и отговорно, като се стреми непрекъснато усъвършенстване и повишаване на своята компетентност.

Чл.59.(1) Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

(2) Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

(3) Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.60. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Чл.61. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят следва да подаде молба за прекратяване на трудовите правоотношения или да понесе дисциплинарно наказание, чиято тежест се определя от директора на училището.

ГЛАВА ШЕСТА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.62. Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.

(1). Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

Чл.63. Когато на учителят, служителят или работникът е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, той е длъжен своевременно да информира директора.

Чл.64. (1) Учителят, служителят или работникът не трябва да използва своето служебно положение за осъщесвяване на свои лични или семейни интереси.

(2) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(3) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на директора, служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта

Чл.65. Учителят, служителят или работникът, който е напуснал училището, няма право да се възползва, да злоупотребява или да изнася информация, която му е станала известна поради или във връзка с длъжността, която е заемал.

ГЛАВА СЕДМА

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.66.(1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към СУ се създава Комисия по етика

(2) Членовете се назначават със заповед на директора за срок от три години.

(3) Комисията се назначава в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл.67.(1) Комисията по етика разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс и дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика приема Правила за дейността си, които се утвърждават на заседание на Педагогическия съвет.

Чл.68. Всеки заинтересован член може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл.69. Комисията по етика е съставена от представител на:

1. работодателя;
2. педагогическия колектив;
3. непедагогическия колектив;

Чл.70 Всички констатирани нарушения на настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към училището.

(1) Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

(2) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл.71. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет .

ГЛАВА ОСМА

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.72. Настоящият Етичен кодекс е разработен въз основа на чл.7 от Закона за финасовото управление и контрол в публичния сектор и влиза в сила от датата на утвърждаването му със Заповед **1020 от 14.09.2022г.**.

Чл.73. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител или работник е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс.

Чл.74. При осъществяване на действия, несъвместими с етичните норми на поведение, учителят, служителят или работникът, който ги е извършил или допуснал, следва сам да се оттегли от работното си място.

Чл.75. При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в Етичния кодекс, всеки учител, служител или работник носи дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.

Изготвил: Айсел Ахмед